

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾
z dnia 9 lipca 2004 r.
w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną
(Dz. U. z dnia 28 lipca 2004 r.)

Na podstawie art. 50 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

1. gatunki dziko występujących grzybów:
 - a) objętych ochroną ścisłą,
 - b) objętych ochroną częściową,
 - c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk oraz wielkość tych stref;
2. zakazy właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków grzybów i odstępstwa od zakazów;
3. sposoby ochrony gatunków grzybów.

§ 2.

Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3.

Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b, są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4.

Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, oraz sposoby ich pozyskiwania, są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5.

Gatunki, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. d, oraz wielkość stref ochrony ich ostoi lub stanowisk, są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 6.

1. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 2, wprowadza się następujące zakazy:
 - 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
 - 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
 - 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
 - 4) pozyskiwania, zbioru, przetrzymywania, posiadania, preparowania i przetwarzania całych grzybów i ich części;
 - 5) zbywania, nabywania, oferowania do sprzedaży, wymiany i darowizny grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych;
 - 6) wwożenia z zagranicy i wywożenia poza granicę państwa grzybów żywych, martwych, przetworzonych i spreparowanych, a także ich części i produktów pochodnych.

2. W stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 3 i 4, wprowadza się następujące zakazy:
 - 1) zrywania, niszczenia i uszkodzania;
 - 2) niszczenia ich siedlisk i ostoi;
 - 3) dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach;
 - 4) pozyskiwania, zbioru.

§ 7.

1. Zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1-3 i ust. 2 pkt 1-3, w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 2 i 3, z wyjątkiem gatunków oznaczonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia symbolem (1), nie dotyczą:
 - 1) wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej, jeżeli technologia prac uniemożliwia przestrzeganie zakazów;
 - 2) usuwania grzybów niszczących materiały lub obiekty budowlane.
2. Zakazy, o których mowa w § 6 ust. 2, w stosunku do dziko występujących grzybów należących do gatunków, o których mowa w § 4, nie dotyczą pozyskiwania grzybów lub ich części i produktów pochodnych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie wojewody na ich pozyskiwanie.

§ 8.

Sposoby ochrony gatunków dziko występujących grzybów polegają w szczególności na:

1. zabezpieczeniu ostoi i stanowisk grzybów przed zagrożeniami zewnętrznymi;
2. zapewnianiu obecności i ochronie różnego rodzaju podłoża, na którym rozwijają się chronione gatunki grzybów, w szczególności:
 - a) drzew w odpowiednim wieku i gatunku,
 - b) rozkładającego się drewna,
 - c) skał i głazów;
3. wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska grzybów, w szczególności:
 - a) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków świetlnych,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby,
 - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - d) koszeniu siedliska, w sposób właściwy dla gatunku,
 - e) wypasie zwierząt gospodarskich na obszarze siedliska, w sposób właściwy dla gatunku chronionego,
 - f) regulowaniu liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
4. obserwacji i dokumentowaniu (monitoring) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
5. zabezpieczeniu reprezentatywnej części populacji przez ochronę ex situ;
6. przywracaniu grzybów z hodowli ex situ do środowiska przyrodniczego;
7. przenoszeniu grzybów zagrożonych na nowe stanowiska;
8. edukacji w zakresie rozpoznawania gatunków chronionych i sposobów ich ochrony;
9. promowaniu technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej i leśnej, umożliwiających zachowanie ostoi i stanowisk gatunków chronionych.

§ 9.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej - środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 134, poz. 1438).

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	GRZYBY	FUNGI
	borowikowate	Boletaceae
1	borowik korzeniasty	<i>Boletus radicans</i>
2	borowik królewski	<i>Boletus regius</i>
3	borowik (podgrzybek) pasożytniczy	<i>Boletus (Xerocomus) parasiticus</i>
4	poroblaszek żółtoczerwony	<i>Phylloporus pelletieri</i>
5	szyszkowiec łuskowaty	<i>Strobilomyces strobilaceus</i>
	czarkowate	Sarcoscyphaceae
6	czareczka długotrzonkowa	<i>Microstoma protracta</i>
7	czarka - wszystkie gatunki	<i>Sarcoscypha</i> spp.
	flagowcowate	Meripilaceae
8	flagowiec olbrzymi	<i>Meripilus giganteus</i>
9	jamczatka białobrunatna	<i>Antrodia albobrunnea</i>
10	żagwica listkowata	<i>Grifola frondosa</i>
	gąskowate	Tricholomataceae
11	dwupierścieniak cesarski	<i>Catathelasma imperiale</i>
12	gąska olbrzymia	<i>Tricholoma colossus</i>
13	wilgotnica czapeczkowata	<i>Hygrocybe calyptriformis</i>
	gwiazdoszowate	Geastraceae
14	gwiazdosz - wszystkie gatunki	<i>Geastrum</i> spp.
15	wieloporek gwiazdzisty	<i>Myriostoma coliforme</i>
	jodłownicowate	Bondarzewiaceae
16	jodłownica górską	<i>Bondarzewia mesenterica</i>
	kisielcowate	Exidiaceae
17	płomykówka galaretowata	<i>Tremiscus helvelloides</i>
	kolcownicowate	Bankeraceae
18	kolczakówka - wszystkie gatunki	<i>Hydnellum</i> spp.
19	sarniak - wszystkie gatunki	<i>Sarcodon</i> spp.
20	szaraczek łuseczkowaty	<i>Boletopsis grisea</i>

	kustrzebkowate	<i>Pezizaceae</i>
21	koronica ozdobna	<i>Sarcosphaera coronaria</i>
	lakownicowate	<i>Ganodermataceae</i>
22	lakownica lśniaca	<i>Ganoderma lucidum</i>
	maślakowate	<i>Suillaceae</i>
23	maślak (borowiec) dęty	<i>Suillus (Boletinus) cavipes</i>
24	maślak trydencki	<i>Suillus tridentinus</i>
25	maślak żółtawy	<i>Suillus flavidus</i>
	miękuszwate	<i>Hapalopilaceae</i>
26	miękusz szafranowy	<i>Hapalopilus croceus</i>
	ozorkowate	<i>Fistulinaceae</i>
27	ozorek dębowy	<i>Fistulina hepatica</i>
	palczkowate	<i>Tulostomataceae</i>
28	palczka - wszystkie gatunki	<i>Tulostoma spp.</i>
	pniarkowate	<i>Fomitopsidaceae</i>
29	amylek lapoński	<i>Amylocystis lapponica</i>
30	pniarek (modrzewnik) lekarski (1)	<i>Fomitopsis (Laricifomes) officinalis</i>
31	pniarek różowy	<i>Fomitopsis rosea</i>
	purchasekowane	<i>Lycoperdaceae</i>
32	kurzawka bagienna	<i>Bovista paludosa</i>
33	purchasekowanie olbrzymia	<i>Langermannia gigantea</i>
	siatkolistowate	<i>Gomphaceae</i>
34	buławka obcięta	<i>Clavariadelphus truncatus</i>
35	buławka palczkowata	<i>Clavariadelphus pistillaris</i>
36	buławka spłaszczona	<i>Clavariadelphus ligula</i>
37	siatkolist maczugowaty	<i>Gomphus clavatus</i>
	smardzowate	<i>Morchellaceae</i>
38	krążkówka żyłkowana	<i>Disciotis venosa</i>
39	naparstniczka czeska	<i>Verpa bohemica</i>
40	naparstniczka stożkowata	<i>Verpa conica</i>
41	smardz jadalny	<i>Morchella esculenta</i>
42	smardz półwolny	<i>Morchella gigas</i>
43	smardz stożkowaty	<i>Morchella conica</i>
44	smardz wyniosły	<i>Morchella elata</i>
	soplówkowate	<i>Hericiaceae</i>
45	soplówka - wszystkie gatunki	<i>Hericium spp.</i>
	sromotnikowate	<i>Phallaceae</i>
46	mądziać psi	<i>Mutinus caninus</i>
47	sromotnik fiołkowy	<i>Phallus hadriani</i>
	szmaciakowate	<i>Sparassidaceae</i>
48	szmaciak - wszystkie gatunki	<i>Sparassis spp.</i>
	tęguskórowate	<i>Sclerodermataceae</i>
49	promieniak wilgociomierz	<i>Astraeus hygrometricus</i>
	truflowate	<i>Tuberaceae</i>
50	trufła wgłębiona	<i>Tuber mesentericum</i>

- żagwiowate**
- 51 oranżowiec bladożółty
- 52 żagiew okółkowa
- POROSTY**
- chrobotkowate**
- 53 chrobotek alpejski
- 54 chrobotek czarniawy
- 55 karlinka brodawkowata
- chróścikowate**
- 56 chróścik - wszystkie gatunki
- czasznikowate**
- 57 czasznik modrozielony
- granicznikowate**
- 58 granicznik - wszystkie gatunki (1)
- 59 podgranicznik - wszystkie gatunki (1)
- 60 tarczynka przygraniczna (1)
- kruszownicowate**
- 61 kruszownica - wszystkie gatunki
- 62 pęcherzyca nadobna
- obrostowate**
- 63 obrostnica - wszystkie gatunki
- 64 turzynka okazała (1)
- odnożycowate**
- 65 odnożyca rynienkowata (1)
- 66 odnożyca włosowata (1)
- 67 odnożyca - pozostałe gatunki
- pawężnicowate**
- 68 dołączanka - wszystkie gatunki
- 69 pawężnica - wszystkie gatunki
- pawężniczkwate**
- 70 pawężniczka - wszystkie gatunki
- puchlinkowate**
- 71 puchlinka żąbkowata
- tarczownicowate**
- 72 biedronecznik - wszystkie gatunki
- 73 brunka Delisa
- 74 czerniaczek alpejski
- 75 cienik - wszystkie gatunki
- 76 kobiernik - wszystkie gatunki (1)
- 77 koralinka rozgałęziona
- 78 mąklik otrębiasty
- 79 nibypłucnik - wszystkie gatunki
- 80 oskrzelka rynienkowata
- 81 pawężnik Laurera (1)
- 82 płaskotka regłowa

- Polyporaceae**
- Pycnoporellus alboluteus*
- Polyporus umbellatus*
- LICHENES**
- Cladoniaceae**
- Cladonia stellaris*
- Cladonia stygia*
- Pycnothelia papillaria*
- Stereocaulaceae**
- Stereocaulon* spp.
- Icmadophilaceae**
- Icmadophila ericetorum*
- Lobariaceae**
- Lobaria* spp.
- Sticta* spp.
- Lobarina scrobiculata*
- Umbilicariaceae**
- Umbilicaria* spp.
- Lasallia pustulata*
- Physciaceae**
- Anaptychia* spp.
- Heterodermia speciosa*
- Ramalinaceae**
- Ramalina calicaris*
- Ramalina thrausta*
- Ramalina* - pozostałe gatunki
- Peltigeraceae**
- Solorina* spp.
- Peltigera* spp.
- Nephromataceae**
- Nephroma* spp.
- Thelotremaceae**
- Thelotrema lepadinum*
- Parmeliaceae**
- Punctelia* spp.
- Neofuscelia delisei*
- Allantoparmelia alpicola*
- Pseudephebe* spp.
- Parmotrema* spp.
- Allocetraria madreporiformis*
- Pseudevernia furfuracea*
- Cetrelia* spp.
- Flavocetraria cucullata*
- Tuckernaria laureri*
- Parmeliopsis hyperopta*

83	płaskotka rozlana	<i>Parmeliopsis ambigua</i>
84	płucnica płotowa	<i>Cetraria sepincola</i>
85	płucnica zielonawa	<i>Cetraria chlorophylla</i>
86	płucniczka Delisa	<i>Cetrariella delisei</i>
87	płucnik modry	<i>Platismatia glauca</i>
88	popielak pylasty	<i>Imshaugia aleurites</i>
89	przylepka - wszystkie gatunki	<i>Melanelia</i> spp.
90	przystrumyczek pustułkowy	<i>Hypotrachyna revoluta</i>
91	pustułka - wszystkie gatunki, z wyjątkiem pustułki pęcherzykowej	<i>Hypogymnia</i> spp., z wyjątkiem <i>Hypogymnia physodes</i>
92	szarzynka - wszystkie gatunki	<i>Parmelina</i> spp.
93	tapetka - wszystkie gatunki	<i>Arctoparmelia</i> spp.
94	tarczownica - wszystkie gatunki, z wyjątkiem tarczownicy bruzdkowanej	<i>Parmelia</i> spp., z wyjątkiem <i>Parmelia sulcata</i>
95	tarczynka dziurkowana	<i>Menegazzia terebrata</i>
96	wabnica kielichowata	<i>Pleurosticta acetabulum</i>
97	zeżyca seledynowa (1)	<i>Flavopunctelia flaventior</i>
98	złotlinka jaskrawa	<i>Vulpicida pinastri</i>
99	żeluczka - wszystkie gatunki, z wyjątkiem żeluczki izydiowej	<i>Xanthoparmelia</i> spp., z wyjątkiem <i>Xanthoparmelia conspersa</i>
100	żółtlica chropowata	<i>Flavoparmelia caperata</i>
101	brodaczką - wszystkie gatunki	<i>Usnea</i> spp.
102	mąkla odmienna	<i>Evernia mesomorpha</i>
103	mąkla rozłożysta (1)	<i>Evernia divaricata</i>
104	rożynka posepna	<i>Cornicularia nomoerica</i>
105	włostka - wszystkie gatunki	<i>Bryoria</i> spp.
106	żyłecznik zwisający	<i>Alectoria sarmentosa</i>
	złociszkowate	<i>Chrysotrichaceae</i>
107	złociszek jaskrawy	<i>Chrysothrix candelaris</i>
	złotorostowate	<i>Teloschistaceae</i>
108	błyskotka - wszystkie gatunki	<i>Fulgensia</i> spp.
109	jaskrawiec morski	<i>Caloplaca marina</i>

Objaśnienia:

* Gatunki roślin zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

(1) - gatunki, dla których nie stosuje się określonych w § 7 rozporządzenia odstępstw od zakazów.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	GRZYBY	FUNGI
	szczecinkowcowate	Hymenochaetaceae
1	włóknouszek ukośny	<i>Inonotus obliquus</i>
	POROSTY	LICHENES
	chrobotkowate	Cladoniaceae
2	chrobotek leśny (w tym dawniej wyróżniany chrobotek łagodny)	<i>Cladonia arbuscula</i> (incl. <i>Cladonia mitis</i>)
3	chrobotek najężony	<i>Cladonia portentosa</i>
4	chrobotek reniferowy	<i>Cladonia rangiferina</i>
5	chrobotek smukły	<i>Cladonia ciliata</i>
	tarczownicowate	Parmeliaceae
6	mąkla tarniowa	<i>Evernia prunastri</i>
7	płucnica darenkowa	<i>Cetraria muricata</i>
8	płucnica islandzka	<i>Cetraria islandica</i>
9	płucnica kędzierzawa	<i>Cetraria ericetorum</i>
10	płucnica koleczasta	<i>Cetraria aculeata</i>

Objaśnienia:

* Gatunki roślin zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ, KTÓRE MOGĄ BYĆ POZYSKIWANE, ORAZ SPOSOBY ICH POZYSKIWANIA*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Sposób pozyskiwania
	GRZYBY	FUNGI	
	szczecinkowcowate	Hymenochaetaceae	
1	włóknouszek ukośny	<i>Inonotus obliquus</i>	ręczny zbiór owocników
	POROSTY	LICHENES	
	tarczownicowate	Parmeliaceae	
2	płucnica islandzka	<i>Cetraria islandica</i>	ręczny zbiór plech

Objaśnienia:

* Gatunki roślin zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

GATUNKI DZIKO WYSTĘPUJĄCYCH GRZYBÓW WYMAGAJĄCYCH USTALENIA STREF OCHRONY ICH OSTOI LUB STANOWISK*

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Wielkość strefy ochrony
	POROSTY	LICHENES	
	granicznikowate	Lobariaceae	
1	granicznik płucnik	<i>Lobaria pulmonaria</i>	w promieniu do 100 m od granic stanowiska
	tarczownicowate	Parmeliaceae	
2	brodaczka kędzierzawa	<i>Usnea subfloridana</i>	w promieniu do 50 m od granic stanowiska
3	brodaczka kępkowa	<i>Usnea hirta</i>	w promieniu do 50 m od granic stanowiska
4	brodaczka zwyczajna	<i>Usnea filipendula</i>	w promieniu do 50 m od granic stanowiska

Objaśnienia:

* Gatunki roślin zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne, które wyróżniono następująco:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- małymi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **rodzin**.

Nazwy łacińskie gatunków, rodzin i gromad wyróżniono dodatkowo czcionką pochyłą.